

Megszaporodtak a falopások

## Megvédenék érdeiket a makfalviak



Fotó: Karácsonyi Zsigmond (illusztráció)

**Az utóbbi időszakban megsaporodtak a falopások Makfalván, ezért a közösség arra kérte az önkormányzatot, hogy próbálja meg visszaszorítani a jelenséget, védje meg a lakosság javait. A problémákról és lehetőségekről Vass Imre polgármester számolt be lapunknak.**

Gligor Róbert László

Makfalva jókora erdőterülettel rendelkezik, amelynek megvédésére hangsúlyosan figyelnek az utóbbi időben. Az erdőtulajdonosok egyesülete összesen 500 hektárt birtokol, amit a makfalvi erdészeti ügykezelésbe adtak. Az egyesület főleg a tagság faigényeinek kielégítésére termel ki tűzifát, eladásra inkább eszközfát bocsátanak, a bevételből fedezik a magasra rúgó őrzési, bélyegzési költségeket. A tulajdonosok évente hektáronként három méter tűzifára jogosultak, akinek erre nincs szüksége, az pénzben

megkapja a fa ellenértékét. Néhány éve a gazdáknak 42 lejt kellett fizetniük egy méter fáért, továbbá a hazaszállítási költségeket, ám a három éve felálló új vezetőséget dicsérendő, ma az erdőtulajdonosok ingyen kapják meg a nekik járó tűzifát, csak a szállítási költségeket kell kifizetniük. Az is megesik, hogy a jövedelemből még egy csekély osztalékot is tudnak juttatni a 220 tulajdonosnak.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra!  
Ha előfizet, **BIZTOSAN** kézhez kapja.  
Telefon: 0742-828-647

### Szerveződő fiatalok

Decemberben az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban megalakult a Maros Megyei Magyar Diáktanács, amelynek célja összefogni a középiskolában működő diáktanácsokat. Az új szervezet képviselői részt vettek a MAKOSZ 25. kongresszusán.

2.

### Petőfi olaszul Marosvásárhelyen

Rendhagyó megemlékezésen vehettünk részt a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál január elsején. Helytörténeti, irodalomtörténeti szempontból kiételes momentumnak tekinthető, hogy olasz nyelven is elhangzott a költő ma is gyakran szavalt verse, az Egy gondolat bánt engemet (Mi tormenta un pensiero).

3.

### Nem csak barokk

Márton Krisztina és tervező, szervező társai, fiatal segítői, akiknek egy évtizede őszről őszre a marosvásárhelyi Kulturpalotában szervezett divatbemutatókat köszönhetjük, ebben a kiállítóteremben is megpróbálják a maguk teljességében felmutatni divatkreációs törekvéseiket.

6.



**OPTICA OPTOFARM**  
A látás szakértője

#### Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

#### Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

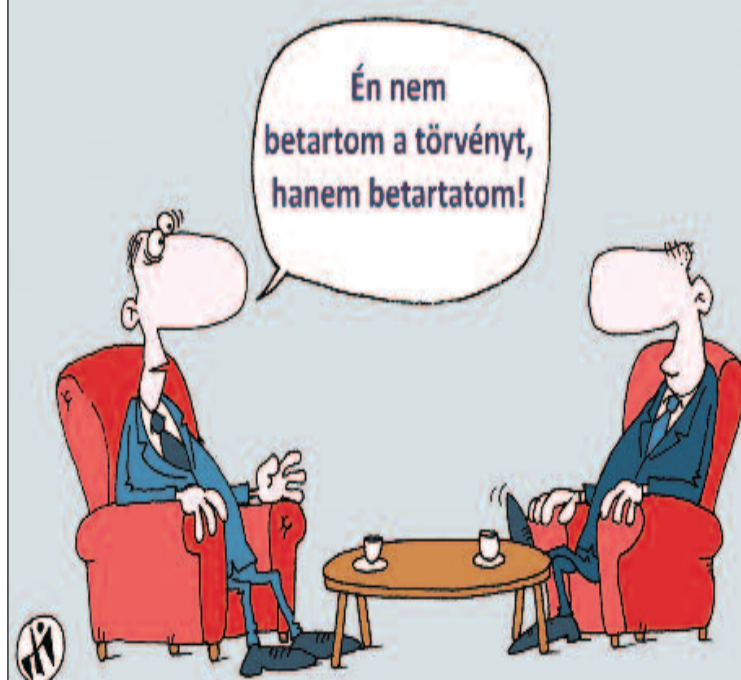
#### Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

#### Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

### KÜLÖNBESÉG



CCCCC.CCCCC

**JANUÁR**

**5., szombat**  
A Nap kel  
8 óra 6 perckor,  
lenyugszik  
16 óra 49 perckor.  
Az év 5. napja,  
hátravan 360 nap.

**IDŐJÁRÁS**  
Felhőátvonulások

**Hőmérséklet:**  
max. -1°C  
min. -4°C



*Isten éltesse!*

Ma **SIMON**, holnap **BOLDIZSÁR** napja. **BOLDIZSÁR:** a német Balthasarból származik, eredetileg asszír-babilóniai név, amelynek jelentése: Baal isten óvja életét.

\*\*\*

**VALUTAÁRFOLYAM**  
BNR – 2019. január 4.

1 EUR	4,6647
1 USD	4,0920
100 HUF	1,4517
1 g ARANY	169,8098

**ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!**

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,  
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,  
naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

## Erdély TV-műsorajánló az új év első hétvégéjére

A Föld körüli utazás idei első adásában Pakisztánba kalauzol Bezsnei Andor. A motorkerékpáros világjáró műsora szombaton 18 órától látható az Erdélyi Magyar Televízióban.

Az év első **Üzenet szeretettel** műsora két változatos beszélgetéssel indít: Maxin Emöke stylist, divattervező a 2019-es év legfontosabb újdonságairól, majd Jakab Csaba előadóművész a nemrég megjelent albumáról mesél vasárnap 13.30-tól.

Óév végi és újévindító gondolatokat oszt meg az Erdély TV nézőivel a 90 éves Terka néni és a 17 éves Berni a **Hitélet** műsorban vasárnap 17.30 órakor.

## Égjen a láng!

Január 12-én és 13-án tizedszer szervezik meg az Égjen a láng! ifjúsági keresztyén zenei fesztivált. A rendezvénynek ez alkalommal is a marosvásárhelyi Kultúrpalota ad otthont.

## Szerveződő fiatalok Megalakult a megyei diáktanács

Decemberben az **Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban megalakult a Maros Megyei Magyar Diáktanács, amelynek célja összefogni a középiskolában működő diáktanácsokat. Az új szervezet képviselői részt vettek a MAKOSZ 25. kongresszusán. Az új ifjúsági szervezetről az elnök, Szepessy László, a Bolyai Farkas Líceum diákja számolt be lapunknak.**

Az elnök szerint több diáktársával együtt döntöttek úgy, hogy létrehoznak egy olyan átfogó szervezetet, amely egyesíti a megye különböző középiskoláiban működő diáktanácsokat. Eddig a szerepkört a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban működő diáktanács töltötte be, de az utóbbi időszakban igény mutatkozott arra, hogy más középiskolák – mint pl. a Művészeti Szaklíceum – magyar diáktanácsai is középvisetletet nyerjenek. Az egyelőre csak a megyeszékhelyre összpontosító új szervezet egyik

célja, hogy más települések líceumait is bevonják. Már sikerült egy szászrégeni líceum diáktanácsát csatlakoztatni, hamarosan szovátai és nyárádszeredai középiskolákkal is felveszik a kapcsolatot. Az MDT fő célja az, hogy a MAKOSZ-szal közösen középvisetletet nyújtson a diákoknak, ugyanakkor szeretnének irodalmi, művészeti, sport- és más ifjúsági jellegű rendezvényeket szervezni, de média- és a diákjogot ismertető, népszerűsítő találkozókat, műhelymunkákat is rendeznének. Természetesen egyfajta kapcsolattartó, hídszeretpet töltenének be a szülői szervezetek, a tanárokat összefogó Romániai Magyar Pedagógusszövetség és más ifjúsági szervezetek, hatóságok között.

Az MDT (elnökségi tagjai: elnök Szepessy László, ügyvezető elnök Dull Bence, pénzügyi referens Bartha Dániel, belügyi referens Szabó Zsófia, médiareferens Csép Balázs, jegyző Kolcsár Boglárka, vezetőségi tagok: Lázár Balázs, Kocsis Imola, Szabó Nikolett) képviselői

seleti mandátumot nyert a december 14-16. között a Bihar megyei Püspöktúrára rendezett XXV. MAKOSZ-kongresszusra, ahol sor került a Romániai Magyar Középiskolások Szövetségének a tisztújítására, alapszabályzatának módosítására és az elnökség éves beszámolóját követően a MAKOSZ elnökségének tisztújítására is.

Az újonnan megválasztott elnökség tagjai: Domokos Ferenc elnök; Horváth-Kovács Mátyás ügyvezető elnök; Ambrus Egyed Ágnes, Császár-Pál Zsombor, Darabán Albert Nándor, Pánczél Orsolya elnökségi tagok; Józsa Kriszta külügyi referens; Bencze Erik Tamás belügyi referens; Szegedi Zsolt kommunikációs referens. A korábbi elnök, Bucur Tamás mandátuma lejárt, ezért távozott tisztségéből.

A jubileumi kongresszuson jelen volt Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke, Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő, az oktatási szakszövetség alelnöke,

valamint Horváth Béla, Szalacs polgármestere is.

Az immár jogi képviseletet nyert MDT is szerepet vállal a diákjogokat népszerűsítő MAKOSZ-kampányban, és azt is eldöntötték, hogy közösen besegítenek majd a VIBE fesztivál szervezésébe. Ugyanakkor szeretnék a diákok érdekeit érvényesíteni a tanügyi törvény módosításakor. Mind a MAKOSZ, mind az MDT testületi gyűlésein 2019-re gazdag tevékenységi naptárt állított össze, amivel erősítik szervezeteiket – mondta Szepessy László, az MDT elnöke. (vajda)



**NÉPÚJSÁG**

ÖNÁLLÓ  
MAROS MEGYEI NAPILAP  
Kiadja az IMPRESS KFT.  
FŐSZERKESZTŐ:  
Karácsonyi Zsigmond  
LAPSZERKESZTŐK:  
Antalfi Imola  
Benedek István

**MUNKATÁRSÁK:** Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.

**TÖRDELÉS:** Izsai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

**FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

**REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.

**SZERKESZTŐSÉG:** 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro

**Telefon:** titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

**Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.:** 0742-828-647.

**Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:** hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.



642357800052

ISSN 1220-3475 (print);  
ISSN 1584-3238 (online)

## Megvédenék erdeiket a makfalviak

(Folytatás az 1. oldalról)

A református egyházközség 160 hektár erdővel rendelkezik, ezt egy helyi származású sófalvi vállalkozó termeli ki, aki maga is 60 hektár erdőt birtokol. Az egyház a helyi lakosság faigényét igyekszik kielégíteni, csak a maradék tűzrevaló kerülhet a falun kívüliek kezébe. Így Makfalván az egyesület és az egyház a tűzifakérdést megoldotta, a helyiek jutányos áron vásárolhatnak: 2017-ben 130, tavaly 150 lejbe került egy méter tűzelőanyag.

Az önkormányzatnak is van 100 hektár erdeje, de abból csak a közintézmények ellátására jut, hiszen szinte mindenhol fakazános központi fűtés működik.

**Éjjel-nappal, még a szomszéd lovával is**

Annak ellenére, hogy a tűzelővel való ellátás meg van oldva, Makfalván mégis lopják a fát, s erre főleg a „vízen túliak”, a romák „szakosodtak”. Nappal járják az erdőt, vágják a „lábon álló” fát, ami éjszaka szekérrel vagy autóval jut el a megrendelőhöz, többnyire makfalviakhoz. Mert legtöbbször nem a családjuk szükségletére próbálnak eltulajdonítani fát, hanem eladásra. „Ha szárazat vinnének el maguknak, hogy meg ne fagyjanak, azt még talán elnéznénk, de amikor a jó fához nyúlnak...” – fakad ki az előjáró. A tolvajok attól sem riadnak vissza, hogy a már kitermelt, esetleg méterbe rakott fát dézsmálják meg. Olyan eset is volt nemrég, hogy a tolvaj éjszaka elköltötte

a szomszédja lovát, azzal ment az erdőre – erre akkor derült fény, amikor rendőrközre került. A fatolvajlásért igen borsos bírság jár, ötezer lej, de a polgármester arra is felhívja a helyiek figyelmét: hasonló büntetésre számíthat az is, aki a tolvajoktól nyugta, szállítólevél nélkül megvásárolja a tűzifát.

A falopások száma télen viszonylag nagy, hetente jegyeznek néhány illegális szállítmányt a hatóságok.

**Fellépnek a tolvajok ellen**

A közösség kezdi mindezt megelégedni, ezért az önkormányzat és a rendőrség segítségét kérte. A helyi erdészet is másként lép fel, fiatal, energikus helyi erdészk van Szabó Miklós személyében, aki szinte éjjel-nappal az erdőt járja. Az önkormányzat pedig térfelügyelő kamerákat szereltetett fel, ez nagyon sokat segít a tolvajok azonosításában, így szinte minden esetben elcsípi a tettest. Mivel az erdők többnyire a Küküllő bal oldalán vannak, a lopott fa csak a hídon át és a „szolokmai utcán” juthat be a faluba, de a hídtól a faluközpontra négy kamera előtt kell elhaladniuk a tolvajoknak. A felvételeket a rendőrség kérésére visszakeresik, lemásolják és a tolvajok azonosítása érdekében kiadják. A rendőrséggel elég jó az együttműködés – teszi hozzá a polgármester. A községi őrsön három rendőr szolgál, de itt van az egyik vidéki rendőrőrs székhelye is.



A tolvajok a már kitermelt fa eltulajdonításától sem riadnak vissza

Fotó: Gligor Róbert László



# Művésza

SZERKESZTETTE:  
NAGY MIKLÓS KUND  
1365. sz., 2019. január 5.

## Petőfi olaszul Marosvásárhelyen

Rendhagyó megemlékezésen vehettünk részt a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál január elsején. Helytörténeti, irodalomtörténeti szempontból kivételes momentumnak tekinthető, hogy olasz nyelven is elhangzott a költő ma is gyakran szavalt verse, az Egy gondolat bánt engemet (Mi tormenta un pensiero). A hagyományos újrólvasást az egész országban egyidőben olvasták, hogy a költemény olasz változatát, Giuseppe Cassone fordítását az egész alakos szobornál készítette, Hunyadi László szobrászművész unokája, Chiara Civello Zsófia mondta el. A középiskolás lány a szicíliai Notóban él, abban a gyönyörű kisvárosban, ahol az olasz költő, műfordító, irodalmár 1843-ban született, és 1910-ben bekövetkezett haláláig irodalmi életműve legnagyobb részét megalkotta. A sors különös játéka egyébként, hogy azon a napon, július 31-én hunyt el, amikor 61 esztendővel korábban nagy példaképe, a világszabadság halhatatlan magyar lírikusa eltűnt a fehéregyházi csata tragikus forgatagában. Mielőtt azonban többet mondanánk róla, idézzük fel a keddi mementót, amelyen ezúttal félszázánál valamivel többen vettek részt. A lelkesedésből, versszeretetről Marosvásárhelynek most ennyire fu-

## Egy gondolat bánt engemet

*Egy gondolat bánt engemet:  
Agyban, párnák közt halni meg!  
Lassan hervadni el, mint a virág,  
Amelyen titkos fűrészfoga rág;  
Elfogygni lassan, mint a hegyről a völgybe  
Eget-földet rázó mennydörgés dönt le... –  
Ha majd minden rabszolga-nép  
Jármát megunva sikra lép  
Pírosló arccal és piros zászlókkal  
És a zászlókon eme szent jelszóval:  
„Világszabadság!”  
S ezt elharsogják,  
Elharsogják kelettől nyugatig,  
S a zsarnokság velök megütközik:  
Ott essem el én,  
A harc mezején,  
Ott folyjon az ifjúi vér ki szivemből,  
S ha ajkam örömteli végszava zendül,  
Hadd nyelje el azt az acéli zörejt,  
A trombita hangja, az ágyudőrej,  
S holttestemen át  
Fújó paripák  
Száguldjanak a kivivott diadalra,  
S ott hagyjanak engemet összetiporva. –  
Ott szedjék össze elszórt csontomat,  
Ha jön majd a nagy temetési nap,  
Hol ünnepélyes, lassu gyász-zenével  
És fátyolos zászlók kíséretével  
A hősokeket egy közös sírnak adják,  
Kik érted haltak, szent világszabadság!*

(Pest, 1846. december.)

totta. A bensőséges ünnepség ennél jóval több helybeli lelket is felmelegíthette volna. A Maros megyei EMKE lelkes elnökén és segítőin ez nem múlt. Kilyén Ilka szervezőként, versmondó műsorvezetőként, a Petőfi-dalok hangadójaként is kitett magáért.

És az ügyért, tegyük hozzá azonnal. Petőfit és máig időszerű eszmeiségét Illyés Gyula segítségével hangsúlyozta beszédében. Illyés Petőfi monográfiájának bevezető gondolataiból tallózott. Ragadjunk ki abból ezúttal egyetlen fontosat: „A nagy költők nem váratlanul szólalnak meg, nem derültek égből, mint az isteni kinyilatkoztatások. A népek életében messze visszamenőleg meg lehet állapítani, mikor estek vajúdásba, hogy megszüljék a rendkívüli fiút. A nemzet, a nagy család előre készülődik az eseményre.” Így kellene lennie ennek a továbbiakban is, feltéve persze, ha a nemzet megértené, hogy minden időkből egységes családként kéne viselkednie, és magának vallania valamennyi gyermekét. A művésznő verset is előadott, a Zsófia által olaszul megszólaltatott. Majd Baricz Lajos maroszentgyörgyi római katolikus plébános mondott áldást, és olvasta fel az eseményhez kapcsolódó két költeményét. A jelenlevők pedig az év első napját Petőfi-dalokkal és a két himnusszal köszöntötték.

De térjünk vissza Notóra és nagyra becsült költőjére. A kisváros Siracusától délre a szicíliai barokk egyik csodálatos gyöngyszeme. Régi település, az 1693-as pusztító földrengés majdhogynem teljesen megsemmisítette. Azután építették újjá a Noto Anticánál kissé délkeletre hatalmas barokk paloták, pom-



Zsófia Chiara Civello olvassa fel az Egy gondolat bánt engemet olasz fordítását



Ünneplők a szobor előtt 2019. január elsején

pás terek és utcák létrehozásával, a barokk rendezettség és harmónia szabályai szerint. A homokkőből épült díszes homlokzatú épületeken bizánci és arab elemeket is beillesztettek a barokkba, különleges látványt, bámulatos összbenyomást teremtve, amelyet 2007-ben az a marosvásárhelyi művészkiadottság is megtapasztalhatott a szigeten tett körútján, amikor a szomszédos Avolában a Bolyai Alkotótábor munkáiból rendeztek kiállítását. Akkor tudtunk meg többet Giuseppe Cassonéről. És arról is, hogy az ő munkásságának köszönhetően Petőfi Sándor mellszobra a notói Principe di Villadorata Könyvtár egyik ékessége. A posztamensen magyar és olasz nyelvű szöveg tudatja, ki

## Mi tormenta un pensiero

*Mi tormenta un pensiero:  
morire tra i guanciali, nel mio letto.  
Lentamente appassire come il fiore  
rosso dal dente d'un nascosto verme:  
lentamente vanir come candela  
che si consuma in una stanza vuota!  
Non mi dare, Signore, questa morte:  
Io non muoia così. ...*

*... la io cada, sul campo di battaglia,  
lá sgorgi dal cuore il mio giovane sangue,  
il mio ultimo grido gioioso  
si perda nel fragore della mischia  
tra gli echi delle trombe e il rombo dei cannoni  
e sul mio cadavere la foga  
dei cavalli frementi  
pel conquistato trionfo  
trascorra e mi lasci  
la calpestato.*

*Le mie ossa disperse sian raccolte  
quando verrà il gran giorno  
dei funerali, allor che tra un corteo  
di bandiere abbrunate ed una lenta  
musica solenne, una comune tomba  
accogliera gli eroi  
morti per te, o santa  
libertá!*

volt a magyarság forradalmár lírikusa, akinek arcát Csíkszentmihályi Róbert mintázta meg 2001-ben. Hogy Cassone ki volt, azt a helybeliek jól tudják, kitartóan ápolják emléket. Megérdemli, hogy mi, magyarok is gazdagítsuk róla ismereteinket.

A lexikoncíműk szerint Petőfi összes verseinek máig a leghűbb olasz nyelvű fordítója és terjesztője volt. Egész fiatalon Garibaldi önkéntese, de pár év teltével egy stroke miatt szinte egészen lebénult, majd a látása is mind rosszabb lett, napjait a lakásában töltötte írással, fordítással. Az olasz, német, angol, orosz, magyar romantika foglalkoztatta. Minket most nyilván a magyar lírával kapcsolatos tevékenysége érdekel elsősorban. Petőfi verseivel először német fordításban találkozott. Annyira megtetszettek neki a „gran poeta ungherese” művei, hogy elhatározta, megtanul magyarul. Leleszen írta Meltz Károlynak Kolozsvárra: „Rajongok Petőfiért, a zseniális költőért, aki egyike a világ legnagyobb dalmokainak, s gondosan tanulom a magyar nyelvet, hogy hazámat Petőfi válogatott költeményeinek fordításával gazdagíthassam”. Igen, a kolozsvári egyetemmel is kapcsolatba került. 1880-ban a Petőfi, 1882-ben a Kisfaludy Társaság tagjai közé választották. Petőfi Sándor minden írását igyekezett átültetni olaszra, 1902-ben készült el az összes költemény fordításával. Cassone kiadatlan irodalmi öröksége a notói könyvtárban található. Külön figyelmet érdemel szerelmes leveleinek a gyűjteménye, amelyeket egy pesti lányhoz, Hirsch Margithoz írt. Később a levélváltás Margherita, gyönyörű magyar virágom címen vált ismertté. Furcsa szerelem volt az övék, két naponta váltottak üzenetet, de személyesen nem ismerték egymást, sohasem találkoztak. A költő 230 levelet, 310 levelezőlapot töltött meg soráival, lírai, szerelmi vallomásaival.

Giuseppe Cassonének is van művészi ábrázolása magyar földön. Kiskőrösön látható a mellszobra, Lantos Györgyi készítette 1985-ben. (N.M.K.)



## Folytassuk nevetve

Bár sok minden volt, amin nem neveltünk az elmúlt évben, és biztos még több ilyesmi lesz az idén, jobban járunk, ha állandó készségbe helyezük a humorérzékünket. Ha van egyáltalán. Amennyiben kifogyott, sürgősen próbáljuk pótolni. Nagy szükség lesz rá. Szilveszter tájékán, aki csak tehet, igyekezett vidámságra hangolni magát, de igazán jót kacagni csak keveseknek sikerült. Már a kabaré sem a régi. A stand up comedy meg annál is nehezebb műfaj. De hogy belső igény a humor, azt az óesztendő utolsó napjainak könyvtermése is jelezte. Azok az új kötetek, amelyekkel szerző barátaim, jó ismerőseim karácsony környékén megajándékoztak, legalábbis erre utalnak. Egyszerre kilenc kiadvánnyal gazdagodtam, s e könyv-újdonságoknak mintegy fele a derű jegyében fogant: anekdoták, tréfás történetek, viccek gyűjteménye.

Ráduly János egyszerre öt kötetet küldött. Nem okozott különösebb meglepetést vele, sokan tudjuk, hogy a kibédi „remete” rendületlenül ír, dolgozik, és alkotó munkája gyümölcsét, műfaji kalandozásait többnyire könyvbe szerkesztve juttatja el az olvasóhoz. Leggyakrabban az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó jelenteti meg az írásait, de a marosvásárhelyi Garabontzia gondozásában is napvilágot látnak szövegei. A székelyudvarhelyi könyvműhely két olyan versfordításkötetet is közreadott, amelyeken Rádulyknak társszerzőként jelenik meg a neve. *A virág álma* angol, német, francia, latin, olasz, cseh, orosz és román költők lírájából válogat Beke Sándor, Fülöp Lajos és Ráduly János tolmácsolásában. Az utóbbi hét román költőt szóltat meg magyarul. Ugyanazok a lírikusok szerepelnek *Az ősz evangéliuma* című kiadványban, amelyben Beke Sándor szintén románról magyarra ültetett költeményeket ismert meg a versbarátokkal. Kibéd folklórkutatója ezúttal is újra bizonyítja sokoldalúságát. *A székelyderzsi rovásfelirat* című füzeté cikkeiből, tanulmányaiból mutat be néhányat, és van egy különlegessége is, a De-

*dikációk könyve*, amely közel kétszáz oldalon írók, költők, etnográfusok, művészek, tudományos kutatók neki ajánlott gondolatait, aláírását, kézírását gyűjti egybe. És persze a humor sem maradt ki a már 2019-es datálásal kiadott termésből. *Bözödi György körtepálinkája* címmel Ráduly irodalmi anekdotákkal igyekezik jobb kedvre deríteni a monoton hétköznapi belefásult közönséget. A közeljövőben remélhetőleg alaposabban is belemerülhetünk ezekbe a kötetekbe. Ugyanígy azokba is, amelyekről a következő sorokban ejtünk szót.

Székely Ferenc két kötettel búcsúzott 2018-tól, ezzel is jelezve, hogy ez az év is sikeres volt számára. Folytatva születésnap beszégetéseit sorát, újra tíz tollforgató, alkotóember életpályáját, egyéniségét állítja reflektorfénybe. *A sas visszatér* című kötet Baricz Lajos, Beder Tibor, Bőjte Lídia, Ferencz Imre, Fülöp Kálmán, Garda Dezső, Koszta Gabriella, Kozma Mária, Molnos Ferenc és Sz. Kovács Géza portréját rajzolja ki. Ezt is bizonyára hamarosan könyvbemutató is megismertetik az érdeklődőkkel. Amit most külön is hangsúlyozok, az a *Tegye szerdára!* A százhalombattai Üveghegy Kiadó ebben is fantáziát látott, és azt hiszem, nem is csalatkozik. Erdélyi humoros történetek és irodalmi anekdoták kerültek a kötetbe. Amint Véghelyi Balázs jelzi az előszóban, a történeteket Székely Ferenc „maga gyűjtötte – vagy éppen élte át. Az eseteket az elmúlt évtizedekből örökíti tovább az emlékezet, tehát nemcsak a gyűjtemény mondható frissnek, hanem – történelmi és néprajzi távlatokban mérve – a történetek többsége is. Széles keresztmetszetet ad arról, hogyan éltek és derültek a magyarok a huszadik század második felétől Erdélyben. Ez a derű is segíthetett elviselni azt a történelmi szorongatást, amelyben a huszadik század úgy egyénileg, mint közösségileg próbára tette a magyarságot. A nevető ember erős és boldog – akkor is, ha a külvilág gyengíteni és keseríteni próbálná őt.”

Attól tartok, hogy az idézett pár sor még hosszú ideig megőrzi aktualitását. Ezért is üdvözlendő minden olyan szándék, amely mosolyra készítheti az olvasót. Baricz Lajos is erre gondolhatott, amikor összeállította legfrissebb kötetét. Pár hete az 50. könyvének bemutatóján köszönthették hívei, ez a legújabb nem versgyűjtemény, a pap költő *Nevetni nem vétek!* címmel viccgyűjteményt tett le az asztalra. A *Viccek az egyház berkeiből* alcímet viselő válogatásnak „fordítója/ferditője, átültetője” a szerző. Érdemes idéznünk az előszavát: »Ha vidáman, tréfásan, viccesen hallok egy történetet, mely adott esetben a „szeg fejére koppant”, könnyebben el tudom fogadni, mint ha szárazon „az orrom alá dörgölnek” hibámat, gyengeségemet, fogyatékoságomat. Azt hiszem, más is így van vele. A vicc olyan, mint egy hasonlat, példabeszéd, parabola. Ezt Jézus is használta, hogy a felfoghatatlant érthetővé, a távolit közelivé, az általánost személyessé tegye. Akinek nem inge, ne vegye magára! – mondjuk sokszor, jóllehet úgy gondoljuk, hogy az az ing ránk is talál. A vicccel is így vagyunk. Év(tized)ek óta gyűjtöm az egyházi, „papos” vicceket. Közben megjelent a *Tessék nevetni!* fordításkötet; utánnomásra volt szükség. Pál Ferenctől (Pufitól) kaptam egy másik német viccgyűjtemény-könyvet, melyet miután lefordítottam (átültettem), sikeresen nyoma veszett. Nahát, ez a kötet az. Jó szórakozást hozza!«

És végül – bár sem anekdoták, sem viccek egyvelege – még egy derűs kötet: *Szívmeleg ujjak arcomon*. Székely Benczédi Andre gyermekverseit jelentette meg a Juventus Kiadó. Csupa mosoly, csupa gyermeki, szülői, nagyszülői melegség, szeretet ez a Bölöni Domokos szerkesztette verskötet, amelynek



Művészi üdvözlétekből válogattunk. Katona Szabó Erzsébet: Bölcső

rajzait a költő unokái készítették, hangulatos, színes fedőlapját pedig az a Donáth-Nagy György, akinek *A sas visszatér* ötletes borítója is köszönhető. Mindenki szívesen olvashatja, korra és nemre való tekintet nélkül, igazi kedves, játékos és életközeli kötet. Megragad mai hangvételével, tematikájával, közvetlenségével, aki belelapoz, aligha tudja letenni, amíg az első, címadó verstől el nem jutott az utolsóig, a nyolcvankilencedikig. Nyilván az is elképzelhető, hogy valamelyik nagy elkezdi, és mindennap felolvassza az unoká(k)nak egyet a könyvből. A tél erre is alkalmas időszak. Mire a végére ér, a kötetzáró versike, a *Ravasz tavasz huncutkodik* is éppen időszerű lesz. (N.M.K.)

## Ki volt Sütő András keresztanyja?

A múlt század 20-as éveiben Kolozsvár leghíresebb távolsági utasszállító cége a Blága cég volt. Ő indított járatokat Erdély szinte valamennyi vidékére. Többek közt a Kolozsvár – Mócs – Marosvásárhely útvonalra is. Velük utazott a pómép, de ugyanakkor a gazdagabb réteg is. Történt, hogy a Blága-járat sofőre beleszeretett a pusztakamarási gazdatiszt feleségébe. Az „ügy” kölcsönös volt, mert a szépséges Feruskáné – így emlegetik ma is a falu lakosai – se szó, se beszéd, elszökött otthonról, magukra hagyva a gyerekeket és a férjét.

Ez akkoriban történt, amikor Sütő András született (1927), s a gazdatiszt – nála dolgozott Berta néni, Sütő András édesanyja – már jó előre elvállalta a keresztapaságot. Az ügy nem tűrhetett halogatást, s a kétnapos kis Sütő Andrást végül a tisztartó legnagyobb leánya, a 11 éves Zsóka kisasszony tartotta víz alá, nagyon vigyázva, nehogy kiejtse a kezéből...

Ahogy emlékeznek, a „szerencsét” próbáló asszony sohasem tért vissza családjához.

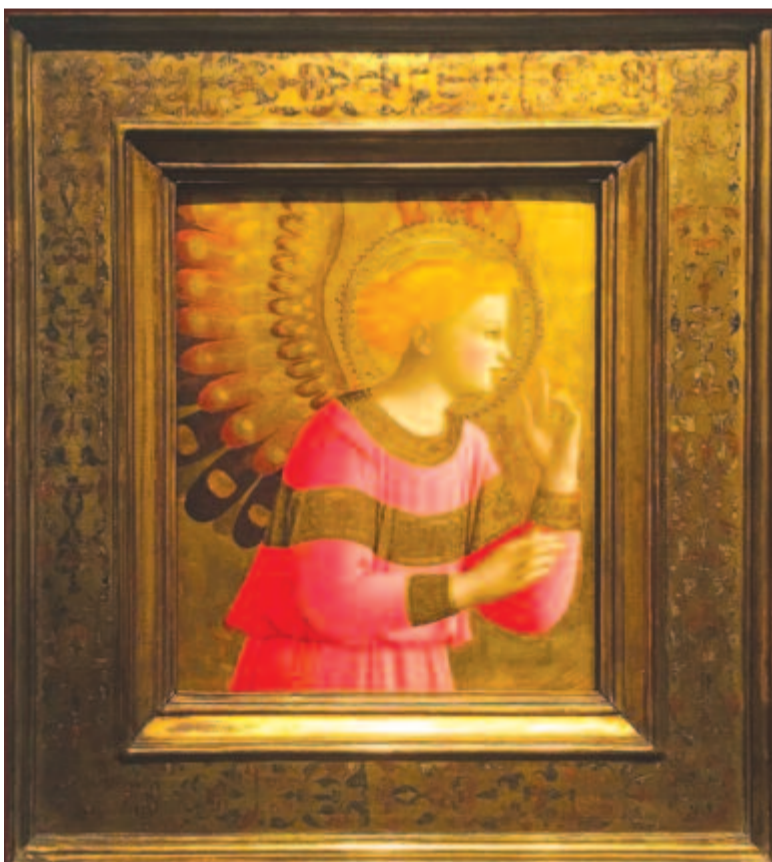
\*A *Tegye szerdára!* című kötetből

Székely Benczédi Andre

## Hinta-palinta

Mindenki hintáztat mostanában.  
Apuka, anyuka,  
szomszéd néni, postás  
bácsi, a pénztáros  
a boltban, számtalan  
idegen, ráadásul  
rúzsoltok gyűlnek  
az ingemen. Kötéltől  
kellene legyen az idegem.  
Földobnak, kifognak,  
gügyögnek, gagyognak,  
én botlok el a küszöbön,  
s a rokonok nyafognak.  
Állítólag én vagyok az a  
jópofa kisgyerek, akit  
nem-szeretni véggépp  
nem lehet, s ha csak  
ez a vétség, nem  
tudom, miért szenvedek.  
Röptetnek, mint a sólymot,  
kitárom a karom, visongok.  
Hát ezek tényleg azt hiszik,  
hogy ettől boldog vagyok?!

\*A *Szívmeleg ujjak arcomon* című kötetből



Árkossy István: Fra Angelica

## Székely János és a költészet

1986-ban Székely János költő és drámaíró – Szilágy Károly társaságában – nálam járt Kibéden. Akkor már közismert volt sajátos felfogása a költészet jövőjéről. Dedicálás közben mégis rám kérdezett: – Mi a véleménye a költészetről?

– Költészet volt, van és lesz a jövőben is. Amikor a kisgyerek azt mondja: Szeretlek, édesanyám! – ez kész költemény.

Székely János – némi töprengés után – ezt írta az *Egy rögeszme genezise* (Bukarest, 1978) című kötetébe: „Én egészen komolyan gondoltam azt, amit ebben a könyvben megírtam, hogy a költészet nincs már, de nem muszáj egészen komolyan venni. Ráduly Jánosnak szeretettel Székely János. Kibéd, 1986. V. 30.”

\*A *Bözödi György körtepálinkája* című kötetből



Szepessy Béla grafikája







**BARABÁSI TIVADARRAL ÉS KURTA KINGÁVAL**  
MINDEN VASÁRNAP 13:30-TÓL

ÜZENET SZERETETTEL

**Kabaré**  
2018-2019-es évad

**Cabaret**  
stagi.nea 2018-2019

**GRUPPEN-HELD**  
Ikt. Molnár Tibor „Tajti” és Nagy István

**Nem vagyOK egészeN**  
**1000**

Felújítva  
Nagy István • Kárp György • Nagy Péter •  
Biluska Annamária • Csiki Hajnal  
Tóth Kati

Előzetesben: Nagy István • Heng. István • Csiki Hajnal • Csiki Károly  
Földes Harigati Eszter  
Borbély Nagy István

Helyszín és időpont:  
**Marosvásárhely, Kultúrpalota.**  
**2019. Január 14. Hétfő este 7 óra.**




**Adományozz 2 eurót**  
**sms-ben a 8840-es számra,**  
**és biztosítod egy éhes**  
**gyermek egyszeri meleg**  
**ebédjét.**

  
caritas  
Gyulafelelvár

[www.caritas-ab.ro](http://www.caritas-ab.ro)

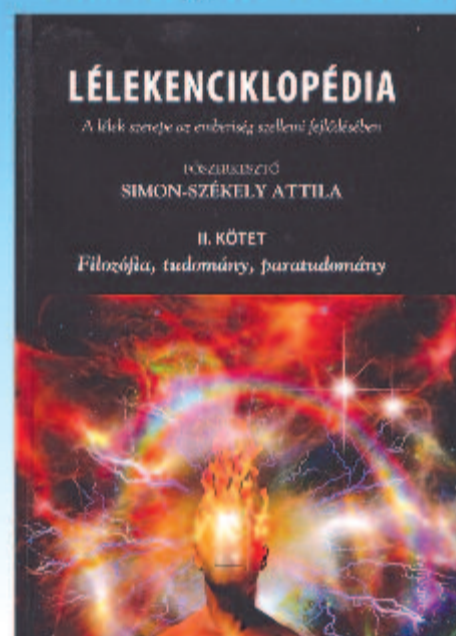
**MEGJELENT**

**S.Székely Attila: Lélekenciklopédia**  
**II. rész**

**LÉLEKENCIKLOPÉDIA**  
A lélek szerepe az emberiség szellemi fejlődésében

MEGJELENÍTŐ  
SIMON-SZÉKELY ATTILA

II. KÖTET  
Filozófia, tudomány, paratudomány



Kapható a KOBÁK könyvesboltban  
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

**NUMAI**  
DIN INGREDIENTE NATURALE

**TimKo**  
TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

Hagyományos receptek  
természetes  
alapanyagokból!

Jó étvágyat!



Párgic Mária Marosvásárhely **88,22** Bováta **102,22**  
Bováta

**r . a . d . i . o**

**Gaga**


Rajbóci **94,22** Bughisaura **104,32**  
Bosásrégen Bégányvár

**Spălătorie și detailing auto**  
**Beltrand**

**autómosó és -kozmetika**

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely**  
**Predeal u. 97 sz.**  
Telefon: 0265/223-902  
0740-393-060

**BUSZINFORM**  **BUSZINFORM**  
- érvényes januárra -

A szállító neve és címe	Útirány	Indulás	Visszatérés	Irányár
<b>TRANSERVICE</b> Călărășilor (Kossuth) u. 52. sz., tel.: 0265/216-242	Marosvásárhely - Budapest	Hétfő 18.30 ó., kedd 18.30 ó., szerda 8 ó., csütörtök 18.30 ó., péntek 8 ó., vasárnap 8 ó., a Voiajor távolsági buszállomástól (Dózsa György utca) * Időszakos járat	Kedd 18.30 ó., szerda 18.30 ó., csütörtök 18.30 ó., péntek 18.30 ó., szombat 8 ó., vasárnap 18.30 ó, Népliget, Volán buszállomás * Időszakos járat	Előnyös árak
<b>ROYAL GTS.</b> Ștefan cel Mare u. 23. sz., 0265/269-308, 0731-89-89-89, Hu: 0036-30-60-53-753	Marosvásárhely - Budapest	Minden nap, Voiajor autóbusszállomás, 18 ó.	Minden nap Budapestről, a Népligetből 15.30-kor, a 30-as peronról	Egy út 100 lej, menet-jövet 180 lej, nyugdíjasoknak és diákoknak 170 lej.